

RESUM DE TEXTOS

Text elaborat per Marta Ibàñez a partir de “50 modèles de résumés de textes” de Geneviève Clerc. Ed. Marabout. Belgique, 1992

Idees principals per fer un bon resum

Què és un resum?

Un resum és un text reduït respecte d'un altre que anomenem “el text de partença”.

Un problema és la proporció que ha de tenir aquest resum. La resposta vindrà donada segons el tipus de text i de destí que s'hagi de donar al resultat.

Una primera idea per realitzar un bon resum seria tenir clar “allò que no serà un bon resum”. Per tant passarem a veure què és un *mal resum*: si un text té molts paràgrafs, l'alumne es dedica a resumir cada paràgraf en solitari. El resultat és un resum desmembrat. O sigui que en llegir-ho veiem que es tracta d'un “resum fet de miques”.

I en un bon resum cal sentir que les idees estan encadenades com en un text normal. En un resum de veritat hi ha paràgrafs, si s'escau, però es nota la unitat de significat. Cal pensar si, pel tipus de text proposat, cal o no un resum a partir de cada paràgraf de partença. Un bon resum no s'ha de fer posant la mirada de manera inqüestionable només en cada línia i en cada paràgraf. El resultat que obtindríem seria una pila de frases sense cap principi ni idea directriu. Cal que fem un text on es demostrï que hem “repensat” el text de partença.

A l'altre extrem del “resum fet de miques”, hi sumariem el *mal resum* construït d'una manera compacta, sense cap punt i a part. Tots dos són models a rebutjar.

El bon resum ha de donar comptes del moviment de conjunt del text de partença. Cal evitar el resum fet de trossos i el resum fet de generalitats.

Com es fa un bon resum?

En primer lloc cal tenir una comprensió total del conjunt del text. No es pot fer un resum si no hem llegit a fons i comprès la totalitat del text.

No hem d'afegir res de res al text de partença. I tampoc hem d'eliminar un tret essencial del text. O sigui que hem de tenir en compte tot allò que és essencial en el text.

El resum s'ha d'articular sobre allò que és essencial en el text. Per avançar en el camí del resum és aconsellable fer-se una frase que contingui el nucli del text i que —sense escriure-la— ens dirigeixi durant tot el resum. Formular-se mentalment aquesta frase en ajudarà a fer avançar el resum al seu voltant.

Esquema

Per fer el resum cal resseguir l'esquema del text de l'autor. El resum segueix l'ordre del text de partença. Un resum no és un text original! Podem reestructurar l'aparició d'algunes idees per fer-lo més coherent, sempre i quan sigui a l'interior d'un grup d'idees, mai podem refer el pla de treball que ha seguit l'autor.

Hem de parlar com si fóssim l'autor. Hem d'eliminar tota frase de l'ordre "l'autor diu".

És indispensable fer-se l'esquema del text abans de fer el resum. Ens servirà per fer l'esquema del resum. I sense esquema no serveix de res posar-se a escriure un resum!

Proporcions internes del text.

Cal respectar les proporcions del text de partença, sempre de forma aproximada. Estem al servei de la idea general i hem de donar compte de les idees essencials del text. O sigui que hem de "guardar" espai en el nostre resum per explicar totes les idees. Quan a mitja llargada del text que construïm, encara ens falta bona part del text de partença per resumir, no anem bé. No podem fer més llarg el començament del nostre text de resum i quan veiem que se'ns acaba el lloc passar per alt parts del text de partença.

Cal equilibrar les parts del resum amb les parts del text de partença.

Però cal estar deserts i saber descobrir allò que és essencial i allò que és accessori en el text de partença i equilibrar el nostre esquema a partir d'aquesta anàlisi i no a partir del nombre de mots o línies! En regles generals, potser caldrà passar per alt detalls d'exemples, o exemples en sí per donar prioritat a l'expressió dels arguments idees o dades importants. Cal tenir en compte la importància de les idees i dels significats per sobre de tot.

Cal la tècnica dels indis jívaros: reduïen el cap dels seus enemics, però mostraven els trets de la fesomia d'aquests enemics. Les deformacions són inevitables, però l'estructura hi és conservada. El resultat final té una unitat orgànica que dóna comptes de l'estructura i de la substància. Com en les reduccions de caps, el nostre resum ha de resseguir aquests elements.

Com construir els paràgrafs

Cal entrenar-se a resumir per paràgrafs. fins que no tinguem clar aquest concepte ens serà difícil anar més endavant.

Cal articular els paràgrafs entre ells. No hem de fer frases excessivament curtes i telegràfiques, per sistema. Fer frases simples per sistema fa que el resum sigui feixuc. Cal usar la subordinació sense allargar les frases de forma innecessària. Cal vetllar els connectors lògics entre els paràgrafs.

Un bon resum expressa el pensament de l'autor. Segueix el recorregut les idees de l'autor. Les idees estan repartides en paràgrafs que responen als centres d'interès del text de partença i estan articulades entre elles.

Algunes regles d'or

Un resum massa llarg, que és més llarg que la proposta de l'enunciat, no pot ser mai bo.

En un resum no utilitzarem abreviatures de mots per “ser més curts”.

Usar mots diferents de l'original pot ser bo si realment hi ha mots equivalents, si hem entès perfectament el sentit i trobem que els podem canviar. No hi ha d'haver una actuació irreflexiva en aquest punt. Si hi ha algun mot o expressió entre cometes es pot conservar, si és necessari. Cal ser fidel sense ser servil.

Mètode de treball.

1. Llegir tot el text de partença i tornar a llegir la introducció i la conclusió.
2. Extreure la idea principal general i la de cada paràgraf. (penseu en la tècnica del subratllat). Elaborar la frase mestra mentalment (escriure-la a l'esborrany si cal)
3. Treballar sobre el text fent els subratllats, els encerclats i les fletxes convenients que destaquin com estan connectades les idees del text. Cal *guixar* l'original.
4. Cal fer-se l'esquema del text. (podem fer-ho damunt del text mateix, si es pot)
5. Cal fer-se l'esquema del resum que podrà contenir apartats del text de partença agrupats i per tant amb menys paràgrafs.
6. Què fem amb els exemples? Estem fent una síntesi i no un “collage”, per tant els exemples hauran de ser agrupats en categories en molts casos. En d'altres caldrà establir una classificació (per exemple quan se citen molts noms o xifres, quan hi ha taules...) No podem triar els exemples que ens facin més gràcia i prou.
7. Redactarem els paràgrafs segons l'esquema previst vetllant per la importància relativa de cadascun i connectant-los lògicament. Cada paràgraf conté una idea principal. Cada paràgraf comença per la idea principal que desenvolupa.
8. Cal evitar usar les expressions pròpies de l'estil de l'autor del text de partença.
9. Cal evitar fer citacions del text de partença.
10. Cal escriure el text en la llengua actual.
11. En cap cas escriurem frases de l'ordre “l'autor diu”, “el text diu”... i semblants. L'exercici diu clarament: *feu el resum de ...* I per tant ja se sap que allò que escriurem és el resum d'un text de partença. Escriure frases d'aquest tipus ens fa perdre espai per al contingut, que serà més pobre, enfarfega el lector, crea problemes de sintaxi a l'hora d'usar l'estil indirecte...
12. Quan haurem escrit el nostre text “resum” caldrà repassar-lo per comprovar l'ortografia, les “principals faltes de gramàtica” que solem fer, i tots aquells aspectes que faran que el producte estigui “acabat”.